

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 700/2017-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. JUDr. Zoltánom Perhácsom, PhD., Tichá 45, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v trestnom konaní vedenom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Bratislave II, odborom kriminálnej polície, 1. oddelením vyšetrovania pod ČVS: ORP-605/1-VYS-B2-2010, Okresnou prokuratúrou Bratislava II pod sp. zn. 1 Pv 153/16/1102 a Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 1 T 99/2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. septembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v trestnom konaní vedenom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Bratislave II, odborom kriminálnej polície, 1. oddelením vyšetrovania (ďalej len „vyšetrovateľ“) pod ČVS: ORP-605/1-VYS-B2-2010 (ďalej len „napadnuté konanie vyšetrovateľa“), Okresnou prokuratúrou Bratislava II (ďalej len „okresná prokuratúra“) pod sp. zn. 1 P v 153/16/1102 (ďalej len „napadnuté konanie okresnej prokuratúry“) a Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 1 T 99/2017 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“).

Predmetom napadnutého konania ako celku je trestné konanie vedené proti sťažovateľovi a spoluobvinenej pre prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 218 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Sťažovateľ v sťažnosti zastáva názor, že dĺžka celého prebiehajúceho trestného konania ako celku od momentu vznesenia obvinenia (23. augusta 2011, pozn.), toho času vedeného okresným súdom pod sp. zn. 1 T 99/2017, šesť rokov a jeden mesiac (celkovo 73 mesiacov do dátumu spracovania tejto sťažnosti pozn. sťažovateľa) nie je ničím ospravedlniteľná. Podľa jeho názoru už iba samotná skutočnosť, že len policajné vyšetrovanie, resp. predsúdne konanie trvalo šesť rokov, bez ohľadu na akékoľvek dôvody, je dostačujúca na vyslovenie porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Poukazuje na to, že *«pokiaľ ide o predsúdne štádium trestného konania (pátranie, vyšetrovanie) Európsky súd pre ľudské práva... (ďalej len „ESLP“) pokladá trestné konanie za jeden celok. Navyše judikatúra ústavného súdu vychádzajúca zo štrasburskej judikatúry vníma a posudzuje dĺžku trestného konania citlivejšie ako dĺžku civilného konania.»*

Opierajúc sa o „štrasburskú“ judikatúru, sťažovateľ žiada ústavný súd, aby *„preskúmal celú dĺžku trestného konania, nie iba izolovane vo vzťahu k orgánu verejnej*

moci, pred ktorým sa vec aktuálne nachádza, pretože ten orgán (v čase spracovania tejto sťažnosti) dokonca nemusí spôsobiť prieťahy v konaní alebo ak aj spôsobí, tak nie v takom rozsahu, aby ho bolo možné zaviazať k prípadnému vyplateniu finančného zadosťučinenia. Inak povedané, podľa štrasburskej judikatúry nie je dôležité, aktuálne pred ktorým konkrétnym orgánom verejnej moci sa daná vec nachádza, rozhodujúca je jedine celková dĺžka konania, za ktorú v danom prípade zodpovedá Slovenská republika ako právny štát. Ak by ústavný súd nepreskúmal celkovú dĺžku trestného konania, teda od momentu vznesenia obvinenia až po súčasnosť, hoci o to sťažovateľ výslovne žiada, tento postup by nebol súladný s kritériami dohovoru, pretože sťažovateľ by nemohol mať úžitok z „účinného prostriedku nápravy“ v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva... V takom prípade by došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 dohovoru posudzovaného samostatne i v spojení s článkom 13 dohovoru (Rozhodnutie ESĽP vo veci Hohlholm proti Slovenskej republike, rozsudok z 13. januára 2015)...“.

Podľa § 209 ods. 2 Trestného poriadku vyšetrowanie obzvlášť závažných zločinov je potrebné skončiť do šiestich mesiacov od vznesenia obvinenia; v ostatných prípadoch do štyroch mesiacov.

Sťažovateľ uvádza, že v jeho prípade «dokonca ide „len“ o prečin, kde uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané dňa 23. 08. 2011 a obžaloba bola podaná dňa 19. 06. 2017, z čoho vyplýva, že len dĺžka samotného prípravného konania, tzv. policajného vyšetrowania, bola prekročená 15,5 násobne, čo je zjavným porušením § 209 ods. 2 Tr. por.

... dodáva, že v danej trestnej veci osobne niekoľkokrát podal sťažnosť na postup a konanie vyšetrowateľa PZ ako aj na prieťahy v konaní na všetkých úrovniach prokuratúry (okresná, krajská, generálna). Postup a konanie vyšetrowateľa PZ namietal aj pred verejnou ochrankyňou práv, avšak bezúspešne. Rovnako bezúspešne skončili aj jeho námietky na prieťahy v konaní, resp. nedostal na ne žiadnu odpoveď, a to napriek tomu, že sťažnosť na prieťahy v konaní podal dňa 21. 10. 2016 aj na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, v ktorej mimo iného namietal, že na jeho skôr podanú sťažnosť na prieťahy v konaní nedostal žiadnu odpoveď, avšak aj Generálna prokuratúra Slovenskej republiky túto námietku nechala bez povšimnutia.».

Keďže podľa „štrasburskej judikatúry“ sa sťažnosť na prietahy podaná predsedovi všeobecného súdu nepovažuje za účinný prostriedok nápravy, touto sťažnosťou sa priamo obracia na ústavný súd a zároveň uvádza, že v čase podania tejto sťažnosti sa okresný súd ani nemohol dopustiť porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Poukazuje tiež na to, že „netreba zabudnúť, že prostriedok nápravy neprimeranej dĺžky konania, ktorý nemá preventívny ani kompenzačný účinok, nie je treba vyčerpať (Puchstein proti Rakúsku § 31). Prostriedok nápravy v oblasti neprimeranej dĺžky konania musí fungovať bez zbytočných prietahov a poskytovať zodpovedajúcu úroveň nápravy (Scordino proti Taliansku (č. 1) [Veľký senát], § 195 a 204-207).“.

Následne sťažovateľ uvádza chronológiu úkonov prípravného konania:

„10. 03. 2010 – [REDAKOVANÉ] podal na Okresnú prokuratúru... oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že došlo k spáchaniu trestného činu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru a spáchaniu trestného činu týrania blízkej osoby, z ktorých podozrieval [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].“

- 22. 07. 2010 – Zápisnica o výsluchu osoby podľa § 196 ods. 2 druhá veta Tr. por. – [REDAKOVANÉ].
- 22. 07. 2010 – Zápisnica o podanom vysvetlení podľa § 17a) zákona č. 171/1993 Z. z. – [REDAKOVANÉ].
- 22. 07. 2010 – Zápisnica o podanom vysvetlení podľa § 17a) zákona č. 171/1993 Z. z. – [REDAKOVANÉ].
- 09. 08. 2010 – Zápisnica o podanom vysvetlení podľa § 17a) zákona č. 171/1993 Z. z. - [REDAKOVANÉ] (pokračovanie).
- 09. 08. 2010 – Zápisnica o podanom vysvetlení podľa § 17a) zákona č. 171/1993 Z. z. – [REDAKOVANÉ].
- 10. 03. 2011 – Uznesením... sp. zn. ČVS: ORP-605/1-VYS-B2-2010 vyšetrovateľa... podľa § 199 ods. 1 Tr. por. bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1 Tr. zák.
- 23. 08. 2011 – Uznesením... sp. zn. ČVS: ORP-605/1-VYS-B2-2010 vyšetrovateľa... bolo podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie [REDAKOVANÉ] za prečin

neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1 Tr. zák.

• 07. 10. 2011 – Uznesením... č. k. 1 Pv 219/1102-10, prokurátorky Okresnej prokuratúry... bolo podľa § 230 ods. 2 písm. e) Tr. por. z dôvodu neopodstatnenosti zrušené uznesenie vyšetrovateľa..., ktorým podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vzniesol obvinenie [REDAKOVANÉ] za prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1 Tr. zák.

Prokurátorka skonštatovala, že uznesenie bolo vydané predčasne na základe nedostatočného zistenia skutkového stavu. Zároveň skonštatovala, že výsluch [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zo dňa 22. 07. 2010 vykazuje materiálne ako i formálne nedostatky. Pokiaľ ide o formálny nedostatok, vyšetrovateľ PZ konal v rozpore s ustanovením § 196 ods. 2 druhá veta Tr. por., pretože [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nebol osobou, ktorú na základe trestného oznámenia, resp. iného podnetu bolo treba vypočuť k okolnostiam nasvedčujúcim tomu, že mal spáchať trestný čin. Zrušením uznesenia o vznesení obvinenia sa súčasne stali procesne nepoužiteľnými aj všetky výsluchy, čo vyžadovalo ich opätovné vykonanie. Aj uvedený nesprávny úradný (procesný) postup vyšetrovateľa PZ mal za následok prietahy v trestnom konaní.

• 09. 07. 2012 – Zápisnica o výsluchu svedka – poškodeného – [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ].
• 12. 09. 2012 – Zápisnica o výsluchu svedka – poškodeného – [REDAKOVANÉ].
• 26. 08. 2013 – Zápisnica o výsluchu svedka – poškodeného – [REDAKOVANÉ].
• 10.10.2013 – Uznesením... sp. zn. ČVS: ORP-605/1-VYS-B2-2010 vyšetrovateľa... bolo podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] za prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1. ods. 3 písm. a) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Tr. zák., vykonaného formou spolupáchatelstva podľa § 20 Tr. zák.

• 17. 03. 2014 – [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] v zákonnej lehote podali sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 10. 10. 2013...

• 04. 04. 2014 – Uznesením... č. k. 1 Pv 219/1102-50 prokurátorky Okresnej prokuratúry... bolo podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. opakovane zrušené uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 10. 10. 2013...

• 18. 09. 2014 – Uznesením... sp. zn. ČVS: ORP-605/1-VYS-B2-2010 vyšetrovateľa... bolo podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] za prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1. ods. 3 písm. a) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Tr. zák., vykonaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák.

• 25. 09. 2014 – [REDACTED] podala v zákonnej lehote sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 18. 09. 2014...

• 30. 09. 2014 – [REDACTED] podala žiadosť o vylúčenie vyšetrovateľa z vykonávania úkonov trestného konania pre jeho zaujatosť.

• 10. 10. 2014 – [REDACTED] podal žiadosť o vylúčenie vyšetrovateľa z vykonávania úkonov trestného konania pre jeho zaujatosť.

• 10. 10. 2014 – [REDACTED] podal v zákonnej lehote sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 18. 09. 2014...

• 10. 10. 2014 – Uznesenie... sp. zn. ČVS: ORP-1002/1-OVK-B2-2011 vyšetrovateľa PZ podľa § 32 ods. 3 Tr. por. s poukazom na § 31 ods. 1 Tr. por. o nevyhlúčení z vykonávania úkonov trestného konania.

• 24. 10. 2014 – [REDACTED] a [REDACTED] podali sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa zo dňa 10. 10. 2014...

• 24. 10. 2014 – Uznesením... sp. zn. 1 Pv 219/11/1102-68 prokurátor Okresnej prokuratúry... podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obvinenej [REDACTED] proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietol.

• 28. 10. 2014 – Uznesením... sp. zn. 1 Pv 219/11/1102-71 prokurátor Okresnej prokuratúry... podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obvineného [REDACTED] [REDACTED] proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietol.

• 06. 11. 2014 – Uznesenie... sp. zn. ČVS: ORP-605/1-VYS-B2-2010 vedúceho 1. oddelenia odboru kriminálnej polície OR PZ v Bratislave II, ktorým podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. s poukazom na § 32 ods. 4 Tr. por. sťažnosť obvinených [REDACTED] [REDACTED] a [REDACTED] proti rozhodnutiu vyšetrovateľa o nevyhlúčení sa vykonávania úkonov trestného konania zamietol.

• 19. 11. 2014 – Uznesenie... sp. zn. ČVS: ORP-605/1-VYS-B2-2010 vyšetrovateľa..., ktorým bolo podľa § 174 ods. 1 Tr. por. s poukazom na § 180 Tr. por. opravené uznesenie

o nevyhlúčení sa podľa § 32 ods. 3 Tr. por. s poukazom na § 31 ods. 1 Tr. por. zo dňa 10. 10. 2014...

- 30. 06. 2015 – Zápisnica o výsluchu obvineného – [REDACTED].

- 20. 12. 2016 – Zápisnica o výsluchu svedka – poškodeného – [REDACTED].

- 02. 03. 2016 – Zápisnica o výsluchu svedka – [REDACTED].

- 21. 03. 2016 – Príkaz na vyšetrovanie duševného stavu obvinenej [REDACTED]...

sp. zn. 0 Tp/418/2016, vydaný Okresným súdom Bratislava II.

- 22. 03. 2016 – Zápisnica o konfrontácii medzi obvineným a svedkom – [REDACTED]

[REDACTED] – [REDACTED].

- 22. 03. 2016 – Zápisnica o výsluchu svedka – poškodeného – [REDACTED] [REDACTED].

- 22. 03. 2016 – Zápisnica o výsluchu svedka – poškodeného – [REDACTED].

- 31. 03. 2016 – Uznesenie... sp. zn. ČVS: ORP-605/1-VYS-B2-2010 vyšetrovateľa PZ podľa § 142 ods. 1 Tr. por. o pribratí znalca na vyšetrovanie duševného stavu obvinenej [REDACTED] a vypracovanie znaleckého posudku.

- 11. 06. 2016 – Znalecký posudok zo dňa 11. 06. 2016, č. 32/2016.

- 20. 12. 2016 – Zápisnica o výsluchu obvineného – [REDACTED].“

Dňa 19. júna 2017 prokurátorka okresnej prokuratúry podala na okresnom súde obžalobu č. k. 1 Pv 153/16/1102-30 z 19. júna 2017 na sťažovateľa a jeho spoluobvinenú pre prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 218 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Sťažovateľ k postupu orgánov činných v trestnom konaní dodáva, že „počas prípravného konania dozorujúca prokurátorka opakovane konštatovala nezákonnosť v postupe a rozhodovaní vyšetrovateľa PZ, čoho dôsledkom boli viacnásobné opakovania výsluchov osôb v rôznych procesných postaveniach. O neefektívnosti postupu vyšetrovateľa PZ svedčí aj skutočnosť, že dozorujúca prokurátorka musela pokynom uložiť zabezpečenie rôznych listín, čo mohol vyšetrovateľ PZ vykonať z vlastnej iniciatívy nečakajúc na pokyny dozorujúcej prokurátorky.

... Pre objektivitu treba rovnako dodať, že vyšetrovateľ PZ najmä na základe pokynu dozorujúcej prokurátorky zabezpečil do vyšetrovacieho spisu rôzne listinné dôkazy,

predovšetkým z prebiehajúceho civilného konania, ktoré však nie je potrebné vymenovať, pretože z hľadiska vyšetrovania tieto vyžiadané listiny nemožno považovať za úkon náročný. V podstate a zjednodušene ide o korešpondenčný styk medzi vyšetrovateľom PZ a orgánmi verejnej moci, od ktorých listiny vyžiadal. Tieto procesné úkony však vôbec nemajú vplyv na extrémne prieťahy v trestnom konaní.“.

Dňa 26. júna 2017 okresný súd trestným rozkazom sp. zn. 1 T 99/2017 (ďalej len „trestný rozkaz“) sťažovateľa a spoluobvinenú uznal za vinných z úmyselného prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 218 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Dňa 13. júla 2017 sťažovateľ a neskôr aj spoluobvinená podali proti tomuto trestnému rozkazu odpor.

Sťažovateľ poznamenáva, že do dátumu spracovania tejto sťažnosti okresný súd nenariadil termín hlavného pojednávania, a preto skončenie predmetnej trestnej veci je v nedohľadne.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a po vykonaní dokazovania vo veci rozhodol a vydal takýto nález:

„• Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v trestnom konaní ako celku vedenom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave II, odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania, ČVS:ORP-605/1-VYS-B2-2010; Okresnou prokuratúrou Bratislava II, Kvetná 13, 820 05 Bratislava, 1 P v 153/16/1102 a Okresným súdom Bratislava II, Drieňová 5, 827 02 Bratislava II, 1 T/99/2017, porušené boli.

• Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie v sume 10 000 € (slovom desaťtisíc eur), ktoré sú povinné Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave II, odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania

v sume 8 000 € (slovom osemtisíc eur) a Okresná prokuratúra Bratislava II v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur) povinní vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

• *Sťažovateľovi priznáva trovy právneho zastúpenia, ktoré sú Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave II, odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania a Okresná prokuratúra Bratislava II povinní vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu Mgr. JUDr. Zoltána Perhácsa, PhD., Tichá 45, 811 02 Bratislava, zriadený vo [REDAKOVANÉ] číslo účtu: [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“*

Sumu primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje tým, že „v dôsledku extrémne neúnosného dlhotrvajúceho trestného konania došlo k zhoršeniu rodinných pomerov, k strate známych a k odsúdeniu okolím, čo do dnešného dňa sťažovateľ mimoriadne ťažko znáša... Priznania spravodlivého finančného zadosťučinenia sa sťažovateľ domáha z dôvodu emocionálnych útrap a morálneho utrpenia, ktoré vychádzajú z pocitov krivdy, bezmocnosti a jeho poníženia.“. Zastáva názor, že porušenie označených práv nie je možné napraviť ani odstrániť prípadným právoplatným oslobodením spod obžaloby. Neprimeraná dĺžka trestného konania v tomto štádiu konania je zapríčinená neefektívnou a neodbornou činnosťou orgánov prípravného konania, predovšetkým vyšetrovateľa, napriek tomu, že ide jednoduchú vec po skutkovej, ako aj právnej stránke. Navyše je presvedčený, že daný prípad by nemal byť vôbec riešený prostriedkami trestného práva.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní uznesením odmietnuť bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom vyšetrovateľa, okresnej prokuratúry, ako aj okresného súdu v trestnom konaní ako celku, ktoré je vedené aktuálne v štádiu pred okresným súdom pod sp. zn. 1 T 99/2017.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 95/06, II. ÚS 492/2011).

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom vyšetrovateľa v konaní vedenom pod ČVS: ORP-605/1-VYS-B2-2010 a postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 153/16/1102

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na konanie bez zbytočných priet'ahov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo ako poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02). Účel základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorým je predovšetkým odstránenie stavu právnej neistoty obvineného, sa aj v prípravnom trestnom konaní sleduje konaním a rozhodovaním príslušných orgánov v primeranej lehote (III. ÚS 99/02, II. ÚS 649/2016, II. ÚS 215/2015). Právna neistota sa týka toho, či orgán činný v prípravnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby alebo navrhne v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania (I. ÚS 316/2014).

V súlade so svojou judikatúrou (obdobne IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05, IV. ÚS 21/2012).

Sťažnosť na postup vyšetrovateľa, ako aj postup okresnej prokuratúry bola ústavnému súdu doručená 14. septembra 2017, teda až potom, ako bolo ukončené prípravné konanie (z chronológie úkonov predložených sťažovateľom vyplýva, že prokurátorka okresnej prokuratúry 19. júna 2017 podala okresnému súdu obžalobu, pozn.) a predmetná vec sa už nachádzala v štádiu prvostupňového konania, v rámci ktorého koná a rozhoduje okresný súd.

Z uvedeného vyplýva, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu označené orgány činné v trestnom konaní už neboli oprávnené v predmetnej trestnej veci konať, pretože spis sa nachádzal na okresnom súde, a teda označené orgány činné v trestnom konaní nemohli ovplyvniť priebeh konania a ani porušovať základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ukončením vyšetrovania a podaním obžaloby označené orgány činné v trestnom konaní vykonali všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha týchto orgánov verejnej moci pri odstraňovaní právnej neistoty skončila

v prípade vyšetrovateľa skončením vyšetrovania, predložením spisového materiálu príslušnej prokuratúre a zo strany okresnej prokuratúry podaním obžaloby okresnému súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že proti namietanému porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom označených orgánov činných v trestnom konaní sa sťažovateľ mohol brániť podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v čase, keď sa vec nachádzala v konaní pred týmito orgánmi verejnej moci a tieto ešte mohli ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietahy v ňom.

Keďže v trestnej veci, v ktorej sťažovateľ vystupuje ako obvinený, v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už označené orgány činné v trestnom konaní nekonali, ako aj so zreteľom na podstatu a účel základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd sťažnosť v tejto časti vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní z tohto dôvodu odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08, IV. ÚS 21/2012, II. ÚS 215/2015).

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 99/2017

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“

v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00), resp. konanie pred všeobecným súdom z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (II. ÚS 92/05).

Ako z obsahu s'ťažnosti vyplýva, aktuálne sa predmetná trestná vec nachádza v štádiu konania pred okresným súdom, ktorému bola 19. júna 2017 podaná obžaloba. Okresný súd následne 26. júna 2017 vo veci rozhodol trestným rozkazom, proti ktorému s'ťažovateľ a jeho spoluobvinená podali odpor. Napadnuté konanie okresného súdu tak zatiaľ nie je právoplatne skončené.

Vychádzajúc z doterajšej judikatúry, ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka napadnutého konania okresného súdu nesignalizuje možnosť vysloviť zbytočné priet'ahy v konaní a v nadväznosti na to aj porušenie základného práva s'ťažovateľa garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru po prijatí s'ťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto s'ťažnosť s'ťažovateľa v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v označenom konaní, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd s'ťažnosť s'ťažovateľa odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite s'ťažnosti.

Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd poukazuje na subsidiárne postavenie ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom čl. 127 ods. 1 ústavy. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07, II. ÚS 531/2017). Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane

ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad vyvoditeľných z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k priet'ahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k priet'ahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

Podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti pre nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej obdržaní a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť.

Podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku o sťažnosti pre nečinnosť uvedenej v odseku 3 musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci. Ak zo strany súdu nedošlo k priet'ahom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne. Ak je sťažnosť pre nečinnosť opodstatnená, nadriadený súd určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu.

Ústavný súd zastáva názor, že sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku možno považovať v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde za účinný právny prostriedok, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje

a na ktorého použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitného predpisu (Trestného poriadku).

Zo sťažnosti, ako aj z jej príloh možno vyvodit', že sťažovateľ nepodal sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku na nadriadenom súde, čo zakladá ďalší dôvod na odmietnutie jeho sťažnosti, a to pre neprípustnosť.

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom ustanovených náležitostí a využití účinných prostriedkov ochrany svojich práv pred všeobecnými súdmi sťažovateľ v tejto veci predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2017